

#PapierosyNieDlaDzieci

Dzieci w Polsce wypalają **4 miliardy papierosów rocznie**. Każdego roku po pierwszym w życiu papierosa sięga **nawet 180 tys. nieletnich**. Nie mają jeszcze pełnej świadomości obezwładniającej siły nałogu, ani dewastującego wpływu papierosów na ich zdrowie, życie i przyszłość.

Dzieci w Polsce są oswajane z widokiem papierosa już od wczesnych lat życia. Widzą go w domu, w szkole i na ulicy. Widzą go w filmach i serialach. Później papieros wkracza już do ich życia. Coraz częściej palaczami są coraz młodszy. Wchodzący w dorosłość mają już za sobą kilka „paczkołat”.

Dzieci w Polsce nie mogą być zostawione z tym problemem same sobie!

Z inicjatywy dr n. med. Doroty Kiprian – Prezesa Polskiego Towarzystwa Terapii Wspomagającej w Onkologii przy wsparciu Polskiego Towarzystwa Pediatricznego, Towarzystwa Pneumonologii Dziecięcej i Polskiego Towarzystwa Onkologicznego, przedstawiamy 5 skutecznych narzędzi, pozwalających skończyć z problemem palenia wśród dzieci.

zobacz jak uchronić dzieci przed papierosami

5 skutecznych narzędzi, pozwalających uratować dzieci przed papierosami

#PapierosyNieDlaDzieci

1. Wyższe ceny papierosów

Droższe papierosy = mniej palaczy wśród nieletnich

To najprostsze, ale jednocześnie potencjalnie najbardziej skuteczne narzędzie walki z inicjacją nałogu. Światowa Organizacja Zdrowia podkreśla, że zwiększanie podatków na papierosy jest najskuteczniejszym narzędziem ograniczania palenia i ryzyka inicjacji nikotynowej u dzieci. W Polsce, zgodnie z badaniem ESPAD, kluczowym problemem jest nie tylko łatwość zakupu papierosów przez nieletnich, lecz również niskie ceny tej używki, które zapraszają dzieci do nałogu. „Raport ws. narzędzi zmniejszających palenie wśród młodych”, opracowany na zlecenie Ministerstwa Zdrowia, jasno wskazuje,

że tanie papierosy są jedną z głównych przyczyn rozpoczynania nałogu przez nieletnich, zaś wzrost ich cen o 10% prowadzi do spadku ryzyka palenia wśród dzieci nawet o 16%. Aktualne ceny za paczkę papierosów w Polsce zaczynają się od 13,50 zł, co sprawia, że mamy drugie najtańsze papierosy w Unii Europejskiej.

2. Wyższy wiek uprawniający do zakupu używek 18 lat = za wcześnie na palenie

Minimalny wiek uprawniający do zakupu papierosów, innych wyrobów tytoniowych i nikotynowych, oraz alkoholu w zdecydowanej większości państw członkowskich Unii Europejskiej wynosi dziś 18 lat. Polska, idąc za przykładem Stanów Zjednoczonych, które wprowadziły takie przepisy w 19

roku, powinna dążyć do jego podniesienia do 21 lat, stając się w ten sposób wzorem do naśladowania dla pozostałych państw Unii Europejskiej. Zgodnie z badaniem ESPAD, 7 na 10 uczniów polskich szkół w przedziale wiekowym 15-16 r.ż. zakup papierosów w sklepie ocenia jako „dość łatwy” lub „bardzo łatwy”, a co trzeci przyznaje, że wśród jego przyjaciół „sporo” pali papierosy. W rezultacie nasz kraj jest wśród 5 europejskich państw o najwyższym wskaźniku palących wśród nieletnich.

Postulujemy nowelizację ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych i wprowadzenie zapisów, które już obowiązują w regulacjach dotyczących sprzedaży alkoholu. W zaostrzonych przepisach powinien znaleźć się zakaz sprzedaży papierosów oraz innych wyrobów tytoniowych i nikotynowych, w odległości mniejszej niż 250 metrów od placówek oświatowych i zmiana kwalifikacji prawnej złamania tego zakazu sprzedaży nieletnim z wykroczenia na przestępstwo, wraz z podniesieniem kary grzywny do 5000 zł. Postulujemy też o rozszerzenie uprawnień do wniesienia pozwu cywilnego za sprzedaż nieletnim na jednostki samorządu terytorialnego, na których dojdzie do złamania prawa, a środki uzyskane z procesów cywilnych powinny być przeznaczone na profilaktykę uzależnień od nikotyny.

Należy również zintensyfikować kontrole w sklepach, w tym kontrole typu „tajemniczy klient”, z wykorzystaniem osób, które mogą wyglądać jak osoby niepełnoletnie, w celu skutecznego karania sprzedawców, którzy nie respektują dotychczasowych przepisów. Dostrzegamy również nowe zagrożenia dla dzieci i młodzieży, wynikające z pojawienia się e-papierosów, podgrzewaczy tytoniu oraz szaszetek z nikotyną. Choć to papierosy pozostają dziś głównym zagrożeniem dla zdrowia i życia dzieci i młodzieży, to nie należy lekceważyć potencjalnej atrakcyjności nowych produktów z nikotyną dla ludzi młodych i skutecznie ograniczać nieletnim dostęp do wszelkich form nałogu.

3. Więcej przestrzeni bez papierosów

Przestrzeń publiczna = przestrzeń bez papierosów

Dzieci w Polsce nie mogą być skazane na bierne palenie i wdychanie trucizny, którą jest dym papierosowy. Niestety, często winę w tym zakresie ponoszą sami rodzice. Z ogólnopolskiego badania ankietowego na zlecenie Głównego Inspektoratu Sanitarnego wynika, że każdego dnia nawet 3 miliony dzieci w polskich domach są biernymi palaczami. Do palenia w obecności nieletnich przyznaje

się 20% palących kobiet i 17% palących mężczyzn. Biernie palenie prowadzi u nas rocznie do około tysiąca zgonów, z czego wiele dotyczy niemowląt. Państwo powinno zadbać o zdrowie najmłodszych obywateli, jeżeli rodzice nie mogą, albo nie chcą tego zrobić.

Dlatego należy wprowadzić bezwzględny zakaz palenia papierosów w przestrzeni publicznej – w samochodach, na balkonach i w przestrzeniach wspólnych – pod rygorem grzywny w wysokości do 500 zł, tak jak w przypadku łamania zakazu palenia na przystankach komunikacji publicznej. Z analiz opublikowanych przez Imperial College w Londynie w „PLOS Global Public Health” wynika, że czynnikiem bezpośrednio przekładającym się na zmniejszenie śmiertelności noworodków i niemowląt jest także podniesienie podatków na papierosy.

4. Większy nacisk na edukację i profilaktykę

Wiedza = zdrowie

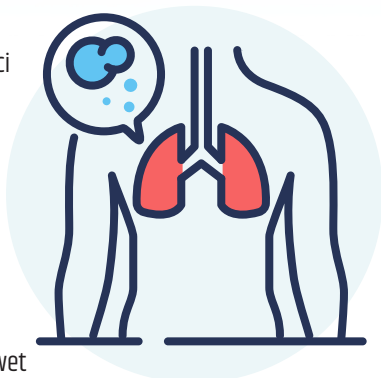
Profilaktyka musi zaczynać się w szkole. Nauczyciele i eksperci powinni mieć do dyspozycji więcej narzędzi pozwalających budować w umysłach młodych ludzi świadomość zagrożeń związanych z używkami, w szczególności papierosami, ale też innymi wyrobami tytoniowymi oraz zawierającymi nikotynę.

Obecnie, jak wynika z badania ESPAD, niemal połowa nastolatków w przedziale wiekowym 15-16 lat uważa, że palenie papierosów „tylko od czasu do czasu” wiąże się z małym lub nawet

żadnym ryzykiem. Dlatego należy wprowadzić do podstaw programowych

kluczowych przedmiotów (np. lekcji przyrody, biologii czy edukacji dla bezpieczeństwa) w szkołach podstawowych i średnich, informacje dotyczące mechanizmów prowadzących do powstawania uzależnień oraz ich skutków dla ludzkiego organizmu.

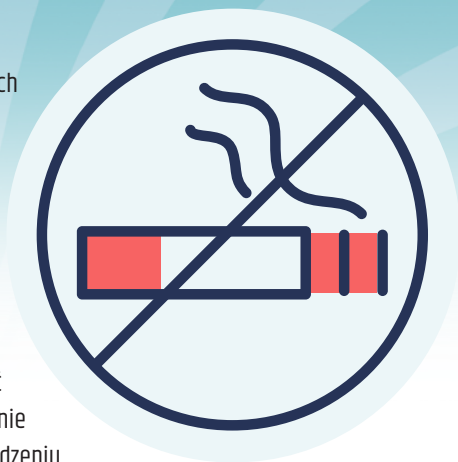
Wartościowe wydaje się także to, by w roku szkolnym minimum 2 godziny poświęcono na spotkania uczniów z ekspertami z zakresu zdrowia i profilaktyki uzależnień (psychiatrami, psychologami, lekarzami medycyny rodzinnej, pulmonologami, onkologami, kardiologami itd.). Taki obowiązek należy nałożyć na dyrektorów placówek edukacyjnych. Ciekawym pomysłem byłoby również utworzenie skierowanej do uczniów platformy cyfrowej, na której mogliby otrzymać fachową pomoc i zdobyć rzetelną wiedzę w zakresie uzależnień.

5. Większe ostrzeżenia zdrowotne i ujednoczenie paczek papierosów

Papierosy = brzydota

Atrakcyjny wygląd paczek papierosów, oraz innych wyrobów tytoniowych i nikotynowych, może działać szczególnie zachęcająco na ludzi młodych, wpływając na ich decyzję zakupową. Z badania opublikowanego w British Medical Journal wynika, że ujednoczenie opakowań papierosów (wprowadzenie jednego koloru paczek i jednego rodzaju czcionki dla różnych marek papierosów), zmniejsza wśród osób palących atrakcyjność nałogu oraz zwiększa ich skłonność do podjęcia decyzji o rzuceniu palenia. Z kolei badanie przeprowadzone w Australii w kilka tygodni po wprowadzeniu w tym kraju przepisów ujednoczających wygląd paczek papierosów, wskazuje na znaczący, sięgający aż 78%, wzrost liczby połączeń telefonicznych na infolinię dla rzucających palenie. Wzrost ten utrzymywał się przez kilka tygodni. Ujednoczenie paczek papierosów, w połączeniu ze zwiększeniem rozmiarów obrazkowych ostrzeżeń zdrowotnych zamieszczanych na takich paczkach, prowadzi również do zwiększenia świadomości ryzyk i zagrożeń dla życia i zdrowia związanych z tym nałogiem, zwłaszcza wśród osób nieletnich.

Dzieci w Polsce nie mogą być zostawione z tym problemem same sobie!

POLSKIE TOWARZYSTWO
PEDIATRYCZNE

